

Király-párt avagy Szociáldemokrata Néppárt alakult? „A botrányoktól szabadulni kívántunk”

A politikai pártok palettájára újabb és újabb szín kerül. A Nemzeti Demokrata Szövetség, a Nyugdíjas Párt, a Szociáldemokrata Néppárt, s legújabban a Köztársaság Párt büszkélkedhet azzal, hogy „jelen van a Parlamentben”. A függetlenek között ülő országgyűlési képviselők közül néhányan ugyanis föl vállalták, hogy „arcukat, nevüket, ismertségüket adva” segítik egyik vagy másik párt zászlóbontását. A Szociáldemokrata Néppárt ügyvivő testületének elnökével, Király Zoltánnal, a szegediek egyik országgyűlési képviselőjével beszélgettünk.

– Hogyan születik ma egy párt?

– Az egyik módszer, hogy összeállnak tizen-huszan – mint legutóbb Palotásék –, az agytröszt kidolgoz egy programot, amihez egy szervezetet építenek. Mi a másik úton járunk. A polgárok körében érzékeltük az igényt: szükség van szociáldemokrata pártra és megújulásra. Ezért több mint kétezer embert több mint ötven szervezetbe tömörtettünk, s Szociáldemokrata Néppártnak nevezve magunkat szeptember 10-én a politikai porondra léptünk. A hozzánk csatlakozók igényei szerint most formáljuk programunkat, amit a januári alakuló kongresszuson adunk közre. Ez valójában választási program is.

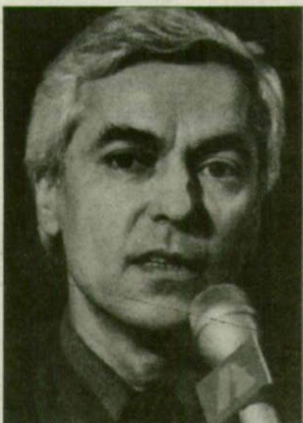
– A szegedi képviselő „pártot szervez magának” – mondják. Tehát itt működnek a legerősebb alapszervezetek...

– Csongrád megyében és Szegeden most szerveződik a párt. Azok, akik egy új szociáldemokrata pártról, illetve a szociáldemokrata mozgalom megújításáról gondolkodtak, valószínűleg azért kerestek meg engem, mert ismert személyiségek támogatását is meg akarták nyerni vállalkozásukhoz. Személyemnél, szerepemnél fontosabb, hogy az emberekben valóban él a szociáldemokrata értékek iránti igény.

– Mi jelent a szociáldemokrata értékrend?

– Baloldali gondolkodásmódot jelent, szociális érzékenységet és a kisember érdekeinek képviselését. Tehát a bérből és fizetésből élők millióinak, a kisvállalkozók, a nyugdíjasok, a munkanélküliek gondjainak képviselése politikai célkitűzésünk és programunk fő vonulatát is jelenti.

– A Parlamenten belül az MSZP is ugyanezt vallja. Mi

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

ben más a Szociáldemokrata Néppárt?

– Abban, hogy feltétel nélkül vállalkozunk a munkavállalók, úgy is mondhatnánk, hogy a melósok érdekképviseletét. Ezt az MSZP múltbéli kötődései, az átmenetből adódó sajátosságok miatt nem teheti. Az MSZP tagjainak szerintem nagyobb az esélyük, hogy a rendszerváltásnak nyertesei legyenek. Mert e pártnak egy bizonyos irányzata részt vesz a gazdasági polgárháborúnak nevezett harcban, mely a régi és az új nomenklatura képviselői között folyik a hatalomért és a vagyonért. Miközben a parlamenti pártok közül valóban az MSZP a legérzékenyebb a szociális ügyekre. A másik különbség, hogy mi feltétel és politikai megkülönböztetés nélkül alakítunk ki a szakszervezetekkel partneri kapcsolatot.

– Még léteznek a Parlamenten kívüli szociáldemokrata pártok, párttörzsek. Milyen ezekkel a viszonyuk?

– A szociáldemokrata pártok mögött álló utóbbi három és fél évet valószínűleg, nem a követendő hagyományok között tartják majd számon. Az MSZDP-n belül megindult ugyan egy öntisztulási folya-

mat, de erre nem építhet a magyarországi szociáldemokrácia. A botrányoktól szabadulni kívántunk, ezért hoztunk létre új névvel egy új pártot, mely megszületésével, szervezetszervezéssel is kikényszeríti az MSZDP tisztulását, ami feltétele a szociáldemokrata pártok egyesülésének. Bár jelen vannak más csoportok is, véleményem szerint két meghatározó szociáldemokrata erő létezik. Az egyik az MSZDP-nek a csepeli kongresszus után létrejött szárnya, a másik a Szociáldemokrata Néppárt. Állandó párbeszéd van közöttünk, ami hamarosan olyan szintre juthat, hogy egységesül a mozgalom. Választási koalíciót köthetünk – közös program alapján, közös jelöltekkel. De azt sem tartom elképzelhetetlennek, hogy '94-ben egységes szociáldemokrata pártként lépünk színre.

– Az új pártokhoz tartozó országgyűlési képviselők a parlamenti munkában is megjelentik a mögöttük szerveződő erőit?

– Mivel még nem mérettünk meg választásokon, nincs alapunk arra, hogy pártszínekben lépünk fel a Parlamentben. A „nagy és egységes” pártok tisztulása átrendezéssel jár. Így a képviselők menet közben is csatlakoznak az új pártokhoz, s elképzelhető, hogy még a választások előtt megalakul egy új frakció vagy képviselőcsoport. Nem lezárt a jelenlegi pártstruktúra. A politikától való nagy elfordulás után azt érzékelem, hogy a társadalom igényli újabb pártok, azaz újabb alternatívák és utak felmutatását. Meggyőződésem, hogy a következő választások után több új párt is bekerül a Parlamentbe.

ÚJSÁSZI ILONA

Az édes anyanyelv keserűségei

Szülők és pedagógusok a megmondható, mily sok gyerek küszködik olvasási, írási és számolási nehézségekkel. Az esetek jelentős százalékában nem szellemi fogyatékoságról van szó, a gyerek ép – sőt néha az átlagosnál jobb – intellektussal rendelkezik, ám ennek ellenére elmarad a tanulás egyes részterületein. Ezeknek a gyerekeknek – lehetőleg minél előbb – speciális segítségre, célzott fejlesztésre van szükségük. Ezért szervezte meg a Nevelési Tanácsadó a szegedi óvodák számára azokat a foglalkozásokat, amelyeken a tanulási zavarok prevenciójának egyik lehetséges módjára, a nyelvi készség fejlesztésére helyezték a hangsúlyt.

Arról, hogy miért éppen az anyanyelvi fejlesztést tartják fontosnak, a későbbi részkepesség zavarok megelőzésében Kocsi Judit, pszichopedagógustól, a város óvodáit érintő képzési program szervezőjétől kértünk választ.

– A gyermek tanulási teljesítménye és anyanyelvi kifejező képessége közötti ok-okozati összefüggés bizonyított tény. A nyelvi fejlettségi szinten nem csak a beszédprodukciónak kell érteni, hanem a beszéd észlelését és megértését is. Mindez fejlődés eredménye, s rendkívüli módon meghatározó a gyermek sikeres részvételét a kommunikációs folyamatokban, s ezen keresztül pedig szókincsének bővülését, mondatalkotásának pontosabbá tételét. Sajnos sok az olyan gyermek, akinek a nyelvi fejlettségi szintje életkorához képest elmaradt. Amennyiben ezt nem ismerik fel az óvodában, akkor az iskolába kerülve a gyerek olvasási, írási – esetenként számolási – zavarokkal küszködhet.

– Milyen jelekből ismerhető fel teljes bizonyossággal az alacsony nyelvi fejlettségi szint?

– A beszédészlelés-megértés mérésének 1989 óta kidolgozott eljárása van, a GMP-teszt, amely komplexitása révén alkalmas a gyermek gondolkodásának, feladatmegértésének, figyelmének, térbeli tájékozódásának, irányisme-

retének mérésére. Gyakorlatilag előre jelzi a tanulási zavarokat.

– A teszt-eredmény ismeretében, mi lesz a teendő, ha alacsony nyelvi szintet mérnek az óvodáskorú gyermeknél?

– Egy részüknek elég a szakszerű óvodai foglalkozás, másoknak e mellett még szülői segítségre is szükségük lesz. Ilyenkor a szülő megkapja a Nevelési Tanácsadótól a gyakorlóanyagot és a hozzá tartozó „használati utasítást”, s ennek birtokában otthon foglalkozhat gyermekével. A speciális fejlesztést igénylő gyermekekkel pedig továbbra is a Nevelési Tanácsadó munkatársai foglalkoznak.

– Mit tehet a család annak érdekében, hogy a gyermek nyelvi készsége folyamatosan fejlődjön, s ne maradjon el a korához képest megkívánt szinttől?

– A ma szokásosnál lényegesen többet kellene beszélgetni otthon a gyermekekkel. Az a gyerek, akivel sokat beszélgetnek, akit mindig meghallgatnak, nemcsak derűsebb, hanem teljesebbé is lesz, hiszen a beszélgetések során javul az információk megértésének és feldolgozásának képessége, az anyanyelv fonetikai, grammatikai szabályainak alkalmazása, bővül a szókincs.

K. K.

Országgyűlés – napirend előtt

Az '56-os bűncselekményekről

Az Országgyűlés keddi plenáris ülésén napirend előtti felszólalásában Eke Károly (független) a finnugor világkongresszus üdvözlését adta át a T. Háznak és az ország lakosságának. A képviselő bejelentette, hogy a tanácskozás indítványozta: 1996-ban – a honfoglalás 1100 évfordulóján – Magyarországon rendezzék meg a II. finnugor világkongresszust.

Ezt követően Horn Gyula (MSZP) Antall József miniszterelnöknek a hétfői plenáris ülésen napirend előtt, a „guruló dollárok”, valamint a magyar-orosz megállapodás kapcsán elmondott beszédére reagált. Az MSZP elnöke szerint pártja, és személy szerint ellene irányuló kormány-párti kampányról van szó. Megítélése szerint ezt bizonyítják Balsai István két héttel ezelőtti kecskeméti megnyilatkozásai is. Elmondta, hogy az MSZP elmúlt hétvégi tanácskozásán csak tényszerűen szögezték le, és nem vádként az egymilliárd dolláros szovjet tartozás elengedését az Oroszországgal kötött megállapodással kapcsolatban. Horn Gyula eredménynek könyvelte el, hogy a Ház hétfőn részletes tájékoztatást kapott a tartozás sorsáról. Rámutatott arra is, hogy a további 800 millió dolláros tartozás orosz részről történő ellentételezése – többek között fegyverszállításokkal – több tényező miatt is bizonytalan. –

Amennyiben a kormányfőnek sikerül ez év végéig mindazt elérnie, amit hétfőn bejelentett, akkor a nyilvánosság előtt kérek bocsánatot Antall Józseftől – jelentette ki Horn Gyula. A Szocialista Párt elnöke a múltjával kapcsolatos kérdésekre vonatkozóan, a „politikai pornográfia” vádját illetően úgy reagált: „mindenki maga számoljon el a lelkiismeretével”.

Balsai István igazságügyminiszter arra emlékeztette az érintett képviselőt, ha személyiségi jogait sértő kijelentéseket tulajdonít neki, akkor ezt joga van a megfelelő formában szóvá tenni.

Horn Gyula viszontválaszában rámutatott: nem elégtelt, hanem kijelentéseinek visszavonását kéri az igazságügyminisztertől.

Kónya Imre, az MDF frakcióvezetője visszautasította Horn Gyulának a „guruló dollárok”

ügyét a Jelcin-Antall megállapodással összehasonlító kijelentését. – Ez túl megy azon, amit politikai felelőtlenségnek lehet minősíteni, s ebben nem jelent vigaszt, hogy mindezt tényként és nem vádként fogalmazta meg a Szocialista Párt vezetője – jelentette ki a frakcióvezető. – Hogyan lehet a külügyi bizottság elnöke az, aki az '56-os forradalom és szabadságharc leverésében a terroriszervezet tagjaként vett részt – tette végezetül hozzá Kónya Imre.

Horn Gyula ismételt hozzászólásában pontosan idézte az inkriminált mondatokat: „...a napokban kötött Antall-Jelcin megállapodás elengedte az oroszok javára a Szovjetunió kereskedelmi adósságának mintegy felét, közel egymilliárd dollárt. Ehhez képest a guruló dollárok ügyében fillérekről volt szó. Ezt csak tényszerűen szögezzük le és nem vádként”.

Kelemen András külügyi államtitkár kijelentette: szó sincs arról, hogy bármit elengedtek volna a tartozásból. A megállapodás 1,7 milliárd dollárban határozta meg a tartozás összegét. Ezenkívül rögzítették, hogy az orosz fél a magyarországi igények szerinti áruszállításokkal azonnal megkezdje a törlesztést. A fennmaradó összeg ütemezéséről pedig az év végéig fognak megállapodni.

Gál Zoltán, az MSZP frakcióvezetője úgy vélte, hogy a kormányzat több olyan törvényjavaslatot is elő kíván terjeszteni, amelynek célja büntetőeljárás kezdeményezése a parlament egyes képviselőivel szemben.

Balsai István igazságügyminiszter viszontválaszában rámutatott: a kormányzat célja, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc leverésében részt vett szervezetek bűnös tagjaival kapcsolatban törvényt alkossanak. A kormánynak ugyancsak szándékában áll olyan szabályozás megvalósítása is, amely lehetővé tenné, hogy bizonyos szervezetekhez – mint például a karhatalom – tartozó személyek esetében korlátozásokat vezessenek be.

Ezt követően Kósáné Kovács Magda ügyrendi javaslatára az elnöklő Szabad György lezárta a napirend előtt kialakult vitát.

*

Az 1956. októberi forradalom és szabadságharc során elkövetett egyes bűncselekményekkel kapcsolatos eljárásról szóló törvényjavaslatot Balsai István igazságügy-miniszter terjesztette az Országgyűlés elé a T. Ház keddi plenáris ülésén. Expozéjának bevezetőjében utalt századunk két tragikus diktatúrájának büntetteire. Szólt arról, hogy a kommunizmus összeomlása után még sehol nem történt olyan büntetőjogi felelősségre vonás a bűnösökkel szemben, mint a nürnbergi perben. Hangsúlyozta: az 1956-os magyar forradalom vérbefojtása során, majd a megtorlása idején elkövetett bűncselekmények tetteseit a mai napig nem vonták felelősségre. Kijelentette: a kormány törvényjavaslatra arra irányul, hogy a bűnösök felelősségre vonása a jogállam keretei között, a bűncselekmények elkövetésekor hatályba lévő jogszabályok szerint történjen. A javaslat egyrészt irányt mutat és

meghatározza a jogalkalmazók számára az eljárások alapját képező jogot, másrészt pedig néhány új eljárásjogi szabályt is megállapít.

Balsai István utalt arra, hogy a törvényjavaslat első paragrafusa megállapítja, hogy az 1956-ban elkövetett háborús bűncselekmények elévülhetetlenek, s a tetteseket büntetni kell. A javaslat második paragrafusa a háború áldozatainak védelmére vonatkozó genfi nemzetközi egyezmény alapján felsorolja, azokat a súlyos jog sértéseket, amelyeknek elkövetőit üldözni kell, amire a magyar állam kötelezettséget is vállalt. Balsai István kijelentette: a törvényjavaslattal kapcsolatban nem jelentkeznek alkotmányossági problémák, s a kezdeményezés nem elkészt. Szólt arról is, hogy a törvényjavaslat harmadik paragrafusa új rendelkezést tartalmaz, amely meghatározza a nyomozás és a bírósági eljárás lefolytatására kizárólagos illetékes-

séggel rendelkező szervek körét. Hangsúlyozta, hogy a kormány álláspontja szerint a törvényjavaslat végérvényesen nyugvópontot juttatja az igazságtétel kérdésébe. Alapelvként említette, hogy a háborús és emberiség elleni bűncselekményeket olyan jogszabályok alapján kell megítélni, amelyek az elkövetés idején – s azóta is a magyar büntetőjog integráns részét képezik. A törvényjavaslat nem visszamenőleges intézkedést vezet be, nem utólagosan bűncselekménynek minősített esetekben kíván ítélni. Eleget tesz annak a követelménynek, amely szerint az állam igazságot szolgáltat az áldozatoknak, s elrendeli a bűnösök szigorú felelősségre vonását. Szabó János (36-ok), az alkotmányügyi bizottság és Tóth Albert, az emberi jogi bizottság elnökeként bejelentette: a bizottságok alkalmasnak tartják a törvényjavaslatot az általános vitára.

Raffay Ernő Romániába utazott

Raffay Ernő, a Honvédelmi Minisztérium politikai államtitkára Dumitru Cioflinea altábornagy, államtitkár, a Román Nagyvezérkar főnöke meghívására – katonai delegáció élén – kedden délután négy napos hivatalos látogatásra Romániába utazott – tájékoztatta az MTI-t a HM Sajtóosztálya.

Programja során tájékoztatja vendéglátóit a Magyar Köztársaság védelmének alapelveiről, a szomszédos államokkal kialakított kapcsolatainkról, a Magyar Honvédség jelenlegi helyzeté-

ről és fejlesztésének fő irányairól. Tárgyalásokat folytatnak aktuális biztonság- és katonapolitikai kérdésekről, kiemelten a közép-kelet-európai térségben kialakult helyzetről.

Raffay Ernő politikai államtitkárt – tervek szerint – fogadja Constantin Nicolae Spiroiu román védelmi miniszter. A küldöttség meglátogatja a Kolozsváron állomásozó 4. Hadseregparancsnokságot és a marosvásárhelyi harcokcsíezredet. A magyar delegáció vezetője mindkét helyszínen találkozik a város polgármestereivel.

6. hét

22
30
19

A HOROSZPÓK

SZERDAI nyerőszámai